

„LUPTA FENTRU LUMINĂ“

„LUMINA PRIN LUPTA“

REVISTA LITERARĂ

APARE ODATA PE SĂPTĂMANA

DIRECTOR T. M. STOENESCU

ABONAMENTUL

Pe un an	20 Lei
Pe 6 luni	10 „
Pe 3 luni	5 „

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA

12, Strada Bis. Eni, 12 – București.

ANUNCIURILE

Linia de petit.	20 b
1/2 pagină	15 le
1/4 „	8 lei

CAROL SCROB

(Vezi pag. 370)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CRACIUNUL EI

Precum sânt o mulțime care, subț adierea răcorasă a serilor de vară ca și subț biciuirile crivățului tăetor al noptilor de iarnă, își poartă corpul cu aceeași firmă între Palat și Bulevarde și în tot lungul Bulevardelor, și pe dânsa o chema Mița, nume preursit, tipic, fatal pentru cele ce'l poartă pe stradă, ieșite din mizeriile și rușinile stradei.

Naștere, părinți, afecțiunii! Nicî nu vrea să le știe, nicî nu poate să le știe; le-a uitat. E un vis depărtat, pe care azi l'ar vedea cu mirare, ca nepotrivit cu starea ei. E mult d'atunci.

În toiul unei ierni, pe când se întorcea acasă, în dealul Spirei, o sentinelă înghețată în gheretă o făcu să se certe cu virtutea pentru întîia oară. Viața ei d'atunci e viața tuturor ce și poartă corpul cu aceeași firmă între Palat și Bulevarde și tot lungul Bulevardelor.

Pentru toată lumea e ajunul Crăciunului. Și Mița era din lume. Crăciunul ei însă trebuia să și-l caute.

La miezul noptei, pe când Cristos se naștea în staulul de vite, Mița, înfășurată într'o rotundă ne nblănită, cu o pălărie de păslă ușoară, tremura, scrișnind din dinți și privind drumul gol înaintea ei.

Vântul spulbera nisipul de pe bulevard și, făcându'l vârtej, îl ducea să se spargă de obloanele prăvăliilor din față. Castanii se'ndoiau, trosneau; tablele de pe la magazii țipa în belciugele lor. Vârtejul trecea, fluerător, și în goana lui, ridica haina Miței, îi clătina pălăria, o făcea să și pue capul în piept și, cu o nouă forțare a curajului, se împotriva celui ce voia s'o împiedice d'ăși căuta Crăciunul.

Crăciunul ei, Crăciunul ei!

Venind în spre dânsa din partea stradei Colți, o umbră înainta. Și umbra și ea cu capul în jos, se lovira unul de altul.

Era un bărbat. Era Crăciunul ei.

In zorii zilei, Mița, cu un pachet la subțioară, se'ntorcea acasă. Un cerșetor sta la un colț de stradă.

— Miluiți-mă, cuconiță... Sfânta zi de azi să vă fie într'un ajutor.

Din pachetul învelit în hârtie ce ținea sub braț, Mița scoase o pâine, o rupse în două și, punând o felie de șuncă pe ea, o dete cerșetorului. Apoi plecă. De o-dată, după câți-va pași, ea se intoarse repede; se aruncă asupra uncheașului, tocmai când ducea pâinea la gură, îi smulse bucătura împreună cu cealantă bucată și i zise:

— Nu, moșule! Nu mânca din pâinea asta!

D. Manolescu Sideri.

SATIRA MEA

De gingașe simțiri cuprins,

Condeiu iaș pe nesimțite;

De dor de scris el pare-aprins,—

De scris în ceasuri fericite.

Căci știe dânsul cât de des

A plins cu mine împreună,

Și-aș vrea acum mai mult să țes,—

Când fericirea 'mî-e cunună,—

Să țes cu dânsul cugetări

Asupra traiului în bine,

Ca prinși d'atâtea desfătări

Să facă și-alții tot ca mine.

*

E liniștit în jurul meu...

Ideile se strîng cu 'ncetul

Și fac s'apară un alt eș,—

S'apară 'n mine-acum poetul.

Nimic nainte'mî nu zăresc;
 Uit tot, mă uit și chiar pe mine;
 Lucrez cu mintea și trăesc
 Cu cugetările senine.

Dar iată, la auzul meu
 Un glas.... Tresar: bucătăreasa
 Îmi cere bani. E 'n dreptul seû,
 Căci trebuie sătulă casa.

Pentru stomach, foftim acum,
 Să pierd parfumul poeziei
 În cel mai pămîntesc parfum
 Orînduit bucătăriei!

Cu greu să mai reviu, dar pot...
 Tăcerea gându 'naripează.
 Dar în întreg n'ajung să scot
 Ideia care-atunci viiază.

Pisica miauie chemînd
 Tovarășu î pe vîrf de casă;
 Atunci mă vîd filozofînd
 Că fie-căruia îi pasă,—

Îi pasă numai d'ale lui:—
 De pildă, cața de vecină
 Ce'si ceartă slugi,— de gura cui
 'Mî-e liniștea cam rar deplină.

Pîndesc momentul mult dorit
 Al liniștei restabilite:
 De scris am dor nepotolit;
 Ideile sînt regăsite.

Dar sub fereastră un oltean
 Mă 'ntreabă, cumpîr portocale.
 Seminți de flori, scumbrii, ori hrean?
 Căci dă de toate cu parale...

Atuncea hreanu 'nșepător
 Își urcă 'n nasul meu mirosul,
 Iar poezia fuge 'n zbor
 Lăsînd olteanul cu folosul.

Dar nu! izbîndă tot eû am,
 Căci mă retrag în alt'odaie.
 Aicea nici o grije n'am:
 Vin poezie! vin vîpaie!

Condeiu harnic își ia sbor
 Pe sfertul de hîrtie albă:
 Dar iată, simt un braț ușor
 Că dupe gât îmi face salbă.

Îl recunosc, sînt mulțumit,
 Zîmbesc și 'ntind pe ale mele:
 Al inimei odor iubit
 Cu dragoste s'aruncă 'n ele.

Iar poezie și idei
 Nu vor acuma să mă zboare:
 Cu dragul meu odor fac trei
 Surori atît de iubitoare!...

Rîmas iar singur, c'un avînt
 Cu mult mai mare 'ncep a scrie
 Și numai simt că's pe pămînt,
 Ba zău, sînt tot pe el...

O vie
 Mișcare,—tropot, nechezări,—
 S'aud pe jos, rîsună 'n sală:
 Și-a vizitiului strigări
 Ce 'n grajduri caii își țesală.

Asvîrl condeiu, obosit;
 Atuncea, iată și feciorul
 Poftim la masă 'mî-a grîit,
 Hai, strînge-ți cugete, fuiorul..

Stomacu 'și cere-al seû tribut:
 E proza vieții, e realul.

N'am scris, iar vremea a trecut...
 Adese ori așa 'mî e halul!..

N. Rădulescu-Niger.

PLÂNS ȘI RÎS

Cînd te-am vîzut, am învîțat
 S'admir întîia dată,
 Și viața mi s'a 'nseninat,
 De tine luminată.

Vorbindu mă, inima 'mî-ai strîns
 În mreșile țî vrăjite
 Și fără voia mea am plîns
 Cu lacrimi fericite.

Dar astă-zî tacî; în jurul meu
 E totul în tăcere,—
 Și simț că o să rîd mereu
 Cu lacrimi de durere.

Anna Ciupagiu.

CUI A CÂNTAT CUCUL?

(POVESTE)

Doi turci mergeau o dată printr'o pădure mare,
Când iată că împreună aud în depărtare

Un cuc. Fiește-care

Zicea că lui îi cântă și c'o să 'i meargă bine.

—„Ba mie!“—„Nu! Ba mie!“—„Ba cântă pentru mine!“

Din una și din alta la ceartă s'a'au luat

Și ea să se împace îndată a'au plecat

Drept la judecător,

Ca d'ensul să 'i asculte pe amândoi ce vor,

Să spuie-adevărat

Cu' cucul a cântat.

Pe vremurile-acelea, dreptatea se vindea..

Aceasta fie-care dintr'ênșii o știea.

Ca s'a'ibă părtinire

Dădură două lire.

În ziua judecătorei ei se înfățișară

Și spuseră, strigară:

„Ba mie!“—„Minți! Că mie!“—„Ba mie m'ă a cântat!“

—„Ba nu-î adevărat!“

În parte fie-care era încredințat

Că o să 'i dea dreptate pe prețul ce-î plătise.

Judecătorul zise:

„Voi doi v'ați înșelat,

„Căci cucul n'a cântat

„De sigur la nici unu... ei mie m'ă a cântat,

„Căci bani am căpătat.“

Și le-arătă rîzînd

Acele patru lire ce 'i daseră pe rînd.

Gheorghe Adamescu.

DE M'AI RĂPI VIEȚII!

Aș' crede că te-ai întrupat

Din visurile mele

Atât îmi pari de nu știu cum

Ca'n ele:

Cu ochii mari, cu ochii adânci

Ce ard fără de milă

Ca pe un rug, inima mea,

Copilă;

Cu zîmbetul fermecător

Ce simțurile 'mbată,

Și-alungă tristețe-mi gândiri

Pe dată.

Cu glasul t'eu de heruvim,

O armonie sfântă

Ce sufletul și inima

M'încântă.

O! ideal ce ai răsărit

Din alte bune, vremuri

Când mi te simt, ființa mea

Cutremuri.

Și mintea par'că m'î mistuești

În focul frumuseții...

De m'ai răpi în sborul t'eu

Vieții!

I. Muscă.

EMINESCU PLAGIAT DE NORDAU

În viața noastră literară, cam rar se
întâmplă câte-un eveniment însemnat.

De actualitate, avem unul:

Nu de mult a apărut în capitală o foaie
literară intitulată „Fântâna-Blandusiei“.

În capul primului număr al acestei foi
este publicat un articol de fond, semnat E,
sub care inițială toți o știm și nimeni n'o
poate tăgădui că se ascunde marele, in-
failibilul, necomparabilul poet Eminescu,
creatorul și întemeietorul poeziei române,
semi-zeul la care se închină toți scriitorii

și cititorii din țara românească, de care nu
se poate atinge nici o muscă fără a fi stri-
vită sub propria ei infamie.

Ei bine,—acest articol al marelui și
genialului nostru poet, a fost plagiat în-
tr'un mod nemilos de către un neamț a-
nume **Max Nordau** care l'a intercalat
într'o carte a sa intitulată: *Die conven-
tionellen Lügen der Kulturmenschheit* și
care a fost tradusă apoi în franțuzește de
Auguste Dietrich, cu titlul de „*Les men-
sanges conventionnels de notre civilisa-*

tion", — cu singura încercătură însă că *Nordau* a tipărit cartea la Leipzig în anul 1883, *Dietrich* a tradus-o, ca primă ediție, la Paris, în anul 1886; iar marele și genialul nostru poet și-a scris articolul la București în 1888.

Ca să se vadă cu cât dispreț de opiniunea publică și de sine, acești doi streini și-au permis să plagieze ideile, ba chiar

frasele și punctuația marelui, ilustrului și genialului nostru poet, punem față în față textul român și traducerea franceză.

Cetiți, și convingeți-vă de ce va să zică *reputațiune uzurpată!*

Pe când un *Eminescu* muncește ziua și noaptea, *Dietrich* și mai ales *Nordau*, trec de erudiți și sunt glorificați în țările lor inculte, pentru munca altuia, pentru meritele altuia.

Articolul de Fond
din Fântâna Blandusiei (No. 1—1888)
semnat E. [Eminescu].

În sînul națiunilor civilizate există foarte mulți cari cred că organizația socială și cea politică nu e conformă cu preceptele unei rațiuni normale, nici cu rezultatele date de științele experimentale fizice și naturale și că o asemenea situațiune nu poate fi continuată în mod stăruitor și consequent în direcțiunea apucată.

Cu toate că învățătura și civilizațiunea se răspîndesc aproape în toate țările europene și transatlantice, că descoperiri nouă pe terenul industrial sporesc condițiunile bunului traiu, omenirea e mai nemulțumită de cât orî când.

Dacă ne vom uita în Germania, stat de o importanță politică ridicată în linia întâia, vom observa că *nici legile exceptionale, nici puterea discreționară a organelor polițienești, nici chiar starea de asediū, nu pot suprima cu desăvîrșire acea mișcare care roade din temelie stîlpul edificiului social. Afară de aceea un rău ascuns care nu se poate explica cu toată lămurirea cerută, împinge mîi și iar mîi de indiviți să și părăsească patria și să treacă valorile mării, un fel de hemoragie a corpului național, ce se împotrivesc or-cărei încercări de vindecare.*

Les mensonges Conventionnels
de Notre Civilisation, de
Max Nordau.

Il existe certainement, au sein des nations civilisées, des millions d'hommes que leurs propres reflexions ont amenés à critiquer dans notre organisation politique et sociale exactement ce qui est critiqué dans les pages qu'on va lire, à penser que cette organisation n'est pas conforme à la saine raison, non plus qu'aux données fournies par les sciences expérimentales, physiques et naturelle, et que par conséquent elle n'est pas maintenable.

L'instruction et la civilisation se répandent partout et prennent possession des contrées les plus sauvages. Chaque jour voit surgir une nouvelle et merveilleuse découverte qui rend la terre plus habitable et les ennuis de l'existence plus faciles à supporter. Mais, malgré l'accroissement de toutes les conditions du bien être, l'Humanité est plus mécontente, plus inquiète, plus agitée que jamais.

En Allemagne, le socialisme ronge avidement, de ses dents aiguës, les piliers de l'édifice politique et social; et ni l'appel du socialisme d'Etat ou chrétien, ni les lois d'exception, ni l'état de siège, ni les pouvoirs discrétionnaires de la police ne le détournent un instant de sa silencieuse et souterraine œuvre de destruction. Un mal secret, qu'on a signalé cent fois sans pouvoir jamais l'expliquer, chasse tous les mois de leur patrie par delà les mers des milliers d'individus, ... on dirait une redoutable hémorragie — du corps national, rebelle à tous les traitements.

In Rusia administrația a pierdut sentimentul solidarității publice, funcționarii nu gândesc nici la interesele țerei, nici la ale poporului, ci numai la ale lor proprii; toate mijloacele sunt bune pentru ei: chiar venalitatea și traficearea dreptății. Oamenii învățați caută o armă desperată în nichilism. Oamenii de stat recurg la leacuri străni: unul vede binele în introducerea regimului parlamentar, altul neavând nădejde de cât în asiaticism, reclamă întărirea despotismului ereditar; un altul crede cu stăruință în eficacitatea unui tratament derivativ și propagă războiul în contra Germaniei, Austriei, Turciei, în contra tuturor dacă trebuie. Și pe când se discută asemenea remedii, militarismul și mizeria cresc.

In Franța, oratorii populari cer împărțirea bunurilor. Clasa a patra se pregătește a pune mâna pe puterea statului și a alunga din funcții și sinecure burghezia care de la 1789 singură deține puterea. Vechile partizi vor să reziste dar fără speranță și fără unitate, prin comploturi clericale, monarchice și militare.

In Italia mizeria agrară e mare. Salahoriile lanurilor de orez din Lombardia și din singuritățile mlăștinoase ale Romagnei, decimați de friguri și de pelagră, emigrează în stoluri, iar dacă rămân în țara lor, vând pentru cincă zeci de bani pe zi munca lor.

In Anglia s'ar părea la întâia vedere că soliditatea e mai mare. Dar privită mai aproape, se va vedea că singuranța edificiuului social e din ce mai compromisă. E adevărat că biserica, aristocrația de naștere și plutocrația sunt organizate în mod puternic și au o idee exactă de interesele lor

Burghezia se pleacă sub legile scrise și nescrise; se prefacă cu fățărnicie c'ar fi evlavioasă și se închină la titluri, jură că nu

La Russie en est arrivée au point qu'on la croirait revenue à la barbarie primitive. L'administration a perdu tout sentiment de solidarité publique, et les employés, loin de penser aux intérêts du pays et du peuple, ne songent qu'à leurs intérêts propres; tous les moyens leur sont bons: rapine et vol, vénalité et trafic de la justice. Les gens instruits cherchent dans le nihilisme une arme désespérée.... Les hommes d'Etat, voulant guérir cette effroyable maladie, ont recours aux remèdes les plus étranges. L'un voit le salut dans l'émancipation du peuple russe et dans l'établissement du régime parlementaire; l'autre, n'ayant foi que dans l'asiaticisme, réclame la suppression de toute importation européenne et l'affermissement du despotisme héréditaire et sacré des tsars; un autre croit encore à l'efficacité d'un traitement dérivatif et prône la guerre à outrance contre l'Allemagne, l'Autriche, la Turquie, contre le monde entier, s'il le faut. Et pendant que les médecins discutent, la masse du peuple se livre au pillage et au meurtre des juifs.

La France... des orateurs populaires prêchent avec véhémence le partage des biens et l'emploi du pétrole; le quatrième Etat s'apprête, tantôt bruyamment, tantôt en silence, à s'emparer du gouvernement et à chasser des emplois et des sinecures, du parlement et des municipalités, la bourgeoisie qui, depuis 1789, tient seule le pouvoir. Les anciens partis, qui voient venir le choc inévitable, veulent résister, mais timidement, sans espoir, sans unité, par des complots cléricaux, monarchiques et militaires.

En Italie.... Les journaliers des rizières de la Lombardie et des solitudes marécageuses de la Romagne, secoués par la fièvre et dévorés par la pellagre, émigrent en foule, ou bien, s'ils restent dans leur misérable pays... ils vendent pour cinquante centimes par jour la moelle de leurs os.

En Angleterre, on pourrait croire, au premier coup d'œil, à la solidité du sol et à l'intégrité de l'édifice politique. Mais, quand on approche l'oreille contre terre..... la solidité des murs... est de plus en plus compromise

La bourgeoisie se soumet docilement aux lois écrites ou non écrites de la classe dominante; elle feint la piété et s'incline de-

e convenabil de cât ceea ce satisface pe cei zece mii de aristocrați și afirmă că e vulgar de a contraria privilegiile lor. Dar muncitorul și fermierul rămân în afară de această conjurație ipocrită; aceștia înfrunțază societăți de liberi cugetători și de republicani, arată pumnii egalității și aristocrației și cine știe a ceti în ochii proletarului engles, vede că furtuna va fi amenințatoare. Cât despre Irlanda, mișcările sângeroase întâmplare acolo sunt cunoscute.

În Austria sau Austro-Ungaria zece naționalități se luptă unele cu altele și caută a-și face reciproc răul cel mai mare posibil.

Dar la ce să mergem mai departe? Aproape întregul articol este plagiat în același mod.

— Și să mai muncești ziua și noaptea, să produci lucrări originale, când ești

vant un titre; elle jure qu'il n'y a de convenable que ce qui satisfait les dix mille aristocrates, et que c'est être vulgaire et impardonnable de contrarier leurs privilèges. Mais l'ouvrier, le fermier restent en dehors de cette conjuration,..... ils fondent des associations de libres-penseurs et de républicains; ils montrent le poing à la royauté et à l'aristocratie, et celui qui cherche à lire l'avenir..... dans les yeux des prolétaires anglais, voit l'orage menaçant. Je ne parle pas de l'Irlande. le meurtre y tient le haut du pavé.

En Autriche-Hongrie, dix nationalités sont aux prises les unes avec les autres, et cherchent à se faire le plus de mal possible.

amenințat să ți le ia un străin și să și facă reputație cu ele!

Dumnezeu știe câte din poeziile lui Eminescu n'or fi plagiate de către alți Nordai, nemțești și ungurești !.....

Th. M. Stoenescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ATENEUL ROMÂN

Expozițiunea de Bele-Arte

În fine, mult așteptata expozițiune organizată de Ateneul Român în sălile noului seǔ palat, s'a deschis Lunea trecută, având o înfățișare destul de îmbucurătoare.

Artiști și diletanți, toți s'au grăbit să-și expue lucrările.

Asupra picturilor și sculpturilor mai principale, vom vorbi mai pe larg într'un articol special.

De o cam dată dăm numai numele expunătorilor, felul și numărul obiectelor expuse :

Pictura. e reprezentată prin 66 tablouri de d-nul Aman, 4 de d. Ioan Andreescu, 28 de d. Juan Alpar, 8 de d. Em. P. Barasare, 6 de d-ra Lelia Caramallău, 3 de d-ra Maria Cociu, 2 de d-na Emilia Chiria

zopolu, 2 de d. Ioan Constantinescu, 8 de d-ra Ada Deschly, 3 de d-ra Doa, 2 de d. N. D. Eliescu, 1 de d-ra Zoe Francudi, 20 de d. Nicolae Grigorescu, 3 de d-ra Zefirina Hasnaș, 12 de d-ra Elena Iacovencu, 2 de d-nul Gh. Ioanidi, 3 de d-ra Lucia Laurian, 2 de d-na M. R. Manu, 4 de d-nul Colonel G. Boteanu, 30 de d-nul Marinescu, 26 de d-nul Mirea, 8 de d-nul O. V. Obedeanu, 9 de d. Pascali, 3 de d-na Socec, 7 de d. Simonidi, 13 de d. C. Stăncescu, 2 de d-ra Aurelia Stănescu, 5 de d-na E. C. Stoicescu, 1 de d. George Tătărescu, 1 de d-ra Lucia Tătărescu, 1 de d. Ulpian, 1 de d. M. Stănescu, 2 de d-na Valch, 2 de d. Vasilescu, 2 de d. I. Vermont, 16 de d. Eugeniū Voinescu și 1 de d-ra Florica Zaharescu. În total 317 tablouri, de toate genurile cele mai multe lucrute pe pânză, iar altele lucrute pe porțelan, lemn, etc.

Sculptura, e reprezentată prin 21 busturi de d. I. Georgescu, 1 bust de d. Molinari,

1 statuie și 4 busturi de d. C. Storc, 7 statuți și un bust de d. St. Valbudea, 1 bust de d. Jolnay Marian și 10 sculpturi colorate de d. Ghianțu Hariton.

În total 46 lucrări executate, în bronz, marmoră, teracotă, gips, etc.

Arhitectura, numără 8 planuri și proiecte de d. Negrescu, și 6 planuri și proiecte de d. I. Socolescu.

Aguarele, sunt expuse, 5 de d. Th. Aman, 10 de d. Ioan Georgescu, 1 de d-ra Maria Cociu, 1 de d-ra Irina Deschly, 2 de d-ra Elena Popovici Mureșanu, 1 de d-ra Zoe Arion.

Guache, sunt expuse în număr de 3, lucrări pe atlas de d-na Olga Petrescu.

Desemnuri, sunt 2 de d. Feldiani, 17 de d-ra Zefirina Hășnaș, 1 de d. Ioanidi, 1 de d. Enric Isvoranu, 2 de d. Const. Stăncescu, 7 de d. I. Vermont.

Aquaforte, 15 de d. Th. Aman și 2 de d. Feldiani.

Xilografia, e reprezentată numai prin 3 lucrări ale d-lui Julius Popp.

Sculptura în lemn (*Mobilier artistic*) se datorește unei toalete, unei mese și două dulapuri, sculptate de Th. Aman, și unei mese lucrată de elevii orfelinatului Pantelimon sub direcția d-lui Foscalina, cât și unei biblioteci de stejar, unui bufet și două biurouri, lucrate de elevii Școlii de arte și meserii din București.

Artele Aplicate, numără mai multe teracote colorate, din fabrica de la Brazi, — 4 covoare, imitații de gobelin, de d. Feldiani, câte-va modele de desene și albumuri de caligrafie de d-nii Enișteanu și P. Ionescu, și 11 execuțiuni în galvanoplastie, de o Societate Anonimă.

Caricatura, e reprezentată printr'un singur tablou al d-lui Jichidi.

EDUCAȚIA LUI AHIL

(După Charles Narrey)

Machiavel a scris *Il Principe*. Barbey d'Aurevilly a făgăduit să scrie *Principesa*. Eu vreau să scriu un tratat pentru *feciorii de bani gata*, pentru a completa educația vărului meu Ahil, un tînăr ștrengar de mîna întâi, care știe tot ce se învață în școli și nimic din ceia ce se învață în lume.

Scumpul meu Ahil,

Fiind că tu nu ai un principat de guvern, lucru de care 'mă pare foarte rău, fiind că sunt moștenitorul tău, voi să te ajut să te guvernezi pe tine însuși, ceia ce e mult mai greu.

Mai întâiu pune o livrea servitorului tău, pentru ca să nu te confunde lumea cu el.

Nu vorbi nicî o dată de averea ta, s'ar crede că n'ai avut-o tot-d'a-una.

Dacă vrei ca femeile să te stimeze, nu le vedea, nu le cunoaște și nu le saluta decât când voesc ele să fie văzute, cunoscute și salutate. Dacă ești deștept, demersul lor te va face să știi cum să te porți; dacă ești prost, nu le saluta nicî o dată.—Ele singure vor găsi o scuză impoliteței tale, dar stîngăcia îți va rămînea pe seamă.

Vorbește bine de lucrurile bune; se găsesc destui oameni care să laude pe cele rele.

Sunt două feluri de oameni cu care te sfătuiesc să nu ai afaceri de bani: cu prietenii și cu dușmanii tăi.

Vrei ca femeile să te găsească încântător?

— Extiază-te de frumusețea lor.

Vrei ca ele să te găsiască distins?

— Laudă distincțiunea lor.

Vrei ca ele să te găsiască de spirit?

— Laudă spiritul lor.

Vrei să te iubească ele?

— Nu le iubi.

Dacă vrei să fi bine văzut d'o femeie, nu'i vorbi nici o dată de stima ce ai avea pentru dânsa, chiar când ar fi demnă de stimă. Vorbește'i numai de iubire, orî cât de cinstită ar fi.

—
Cultivă societatea femeilor cari știu să urască: acestea numai știu să iubească.

—
Fugi de oamenii cari nu gândesc măcar contrariul de aceia ce spun.

—
Nu spune nici o dată unei văduve tinere sau unei femei al cărei bărbat e în călătorie, că se îngrașe; căci poți trece fără voce de răutăcios.

—
Vrei să'ți spun un mijloc bun să te distingî? Când toată lumea atacă pe femei; apără o.

—
Nu arunca pietre în grădina unei femei pe care o părăsești, afară numai dacă nu sunt pietre prețioase.

—
Lucrează zi și noapte, ca să capeți experiență, că 'ți va servi mai curînd sau mai târziu a vedea greșele... altora.

—
Dacă vrei să 'ți păstrezi prietenul, nu 'i prezinta pe amanta ta.—Dacă vrei să'ți păstrezi amanta, nu'i prezinta pe prietenul tîu.

—
Nu uita că femeia e prietena bărbatului... precum măcelarul e prietenul berbecului, din care și face obicinuita friptură.

Ramon.

UNA-ALTA

Se știe că, în militarie, disciplina cu cât e mai strict ținută, cu atât soldații sunt mai nedisciplinați.

Acum cât-va timp, un biet negustor înop-tase pe drum. Niște soldați, îl întîlnesc, și, cu una cu alta, i-au fur-luat tot ce avea prin buzunare.

A doua zi, păgubașul s'a dus să reclame la cazarmă, și se adresă, din întîmplare, unui căpitan. Acesta, dupe ce îl ascultă, îi zise:

— Aseară, pe când te-au furat, erai îmbrăcat tot cu cămașa și cu hainele astea?

— Da, domnule!

— Dacă este așa, du-te de te plînge căpitanului altei companii; căci dacă te-ar fi furat vr'un soldat din compania mea, 'ți-ar fi luat și cămașa și hainele.

* * *

Un doctor, de și foarte învățat, avea obiceiul când vorbea cu clienții să se gîndească în altă parte.

O doamnă i se plîngea că n'are copii.

— Dar mama d-tale, a avut? O întrebă el pipăindu-i pulsul.

* * *

O doamnă mare aflînd că Ianoș, vizitiul, se îmbolnăvisese de dragostea ei și că i-ar fi trecut, numai dacă s'ar fi milostivit să-i dea o sărutare, chemă pe suferind și-i de-te leacul, dupe dorința inimii lui.

— Ei, ce! zicea doamna bărbatului ei care îi imputa zilnic o ast-fel de umilință; de ce te superi? Eu n'am pierdut nimic, și lui i'a făcut o plăcere așa de mare!..

* * *

O văduvă, fiind bolnavă greu, chemă pe preot să-o împărtășască. Fiind cam săracă de parale, îi dete în loc de pată cel mai frumos cocoș ce avea în curte.

Vindecându se de boală, văzu că lipsește cocoșul și uitase că'l dăduse preotului.

— Unde e cocoșul? întrebă ea pe bunică-sa.

— Bine, măculiță, ai uitat că 'l-ai dat popi?

— Bre! răspuse văduva; ce de minuni s'au mai întîmplat și cu cocoșul ăsta! de-o mie de ori l'am dat dracului și tot s'a întors; o singură dată l'am dat popi, și nu s'a mai văzut!

CRONICA TEATRALA

Nici o instituțiune în țară, nu merge mai admirabil ca Teatrul Național.

Piese, toate traduse sau localizate de sub-directori, suferi și poate de ușieri, cad una dupe alta.

Sala e în toate serile aproape goală.

Publicul și-a întors de mult atenția de la acest templu, picat pe mâini vrășmașe.

Actorii, unii și-au luat lumea în cap; alții vegetează sau își prăpădesc și mica reputație dobândită.

Țara plătește continuu subvențiunea.

Directorul titular pleacă sau a plecat deja cu concediu în steinătate.

Un membru din comitet ține interimatul

— Alt ce să mai zicem ?

— Să mai zică și d'nul ministru!

Nim.

CAROL SCROB

Portretul ce dăm în prima pagină a numărului de față, este al simpaticului poet și militar, Carol-Scrob.

L'am reprodus dupe «Calendarul Ilustrat Bucureștean» pe 1889,—apărut în editura librăriei Ig. Haïman,—asupra căruia am atras deja atențiunea cetitorilor noștri, arătându-le că este unul din calendarele cele mai luxoase din câte s'au tipărit la noi, conținând materii variate și de-o valoare incontestabilă.

Carol Scrob, născut în Roman, la 21 Iulie 1856, este cunoscut, ca poet, în toată țara; iar cetitorii noștri îl cunosc ca colaborator al «Revistei Literare» încă de la fondarea ei. E singurul, dintre toți colaboratorii mai vechi, care a rămas credincios acestei publicațiuni și-a alimentat-o neconținut cu producțiunile sale poetice. I se cuvenea deci prioritatea, în seria de portrete ale colaboratorilor noștri, ce ne propunem a da pe viitor în revistă.

Dcr.

VORBE

Cu cât te ocupi mai puțin de vițiurile și îndărăniciile oamenilor, cu atât viața e mai dulce.

Droz.

Aceia care sunt iubiți tot-d'anna, nu pier ni I-odată.

P. Vrignault

Chiar un prost, dacă a cotic mult, ne instruește citând fapte sau cugetări pe care le-a împrumutat de la autori buni. Une ori le citează pe dos, spre a susține teze false sau pedante; dar noi le desgrădăm din cercul lor greșit și ni le însușim spre a le în-trebuința mai bine.

Un dobitoc instruit.

Poet și filosof, e același lucru cu două nume deosebite, când unul se desparte de cel alt, e semn de decadență.

Novalis.

— Vrei să-mi placă să stai cu tine?.. Arată-mi că îți place să stai cu mine!

Frumusețea uimește, deșteptăciunea atrage; dar numai bunătatea păstrează.

A scrie cu creionul, este tot una ca și cum ai vorbi pe șoptite.

Swetchine.

A cere slujbă unui ministru, căruia nu-i-ai spus că ești de principiele lui, este a cere birtașului un fel de bucate ce nu sînt scrise pe listă.

Neno ocirile sînt numai acolo unde nu le cauți.

Goethe.

PROVERBE TUNISIENE

— Ține-ți gura închisă, dacă nu vrei să intre muște în ea.

— Mai bine să te mănânce un leu, de cât să te sgarie un lup.

— Dacă poțtești la nuntă pe măgar, pune-l să îți care lemne.

— Ori-ce vorbă, la vremea ei.

— N'are ce mânca și vrea să se însoare.

— Dacă mănânci fructele din grădina părintească, nu înjura pe strămoșii tei.

— Tingirea care fierbe mult, seacă la fund.

— Cine vorbește multe, trebuie să spue și minciuni.

— Dacă marfa negustorului ar fi prea bună, nu s'ar grăbi s'o vînză altora.

— Cămila nu își vede cocoaga în spinare.

— Iubește-mă ca p'un frate, dar plătește-mi datoria ca unui dușman.

— De mult ce mă iubești, ai uitat și cum mă chiamă.

DIN MIZERIILE VIETII

Născută sub o stea fericită, se bucurase de avere, de nume și de toate bunurile și strălucirile vieții. Nicădată un cer mai liniștit și mai albastru, nu acoperise mai binevoitor o frunte omenească. Durerea și nevoia rămăseseră deci pentru dânsa cuvinte neînțelese.

Soarele încălzea pământurile sale, sudoarea muncitorului se transformase într-o cască de aur, și ea, Semiramidă, într-o naiadă de grații bine voitoare. — Vârtejul amețitor al tuturilor vanităților o ridica în nori, făcând-o să pearză contactul cu realitatea crîncenă și amară a poporului, gunoarele pământului, cum le numea ea.

Ceasul din urmă se apropia: egal și drept pentru toți.

Ființe de marmură, gârbove înainte de vreme prin desfrîu, pustii de simțire, primeau din mâinele ei întreaga moștenire.

Cu toți pescuiau în fundul întunecos și rece al inimii lor, o lacrimă de stors; dar ochii rămăseră seci, inimile mute; numai nerăbdarea și veselia se trăda în toate mișcărilor lor.

Lampa nu dase încă ultima ei răsfrângere, când prin fumul șampaniei, prin valurile orgiei își desfășurau sălbateca lor veselie. Sînurî goale, fuste împrăștiate, țipete și rîsurî, scrișnirî nervoase de plăcere, erau singurele accente depuse pe altarul recunoștinței și al durerei.

— Țărîna ești și în țărîna te vei preface, îi cânta în acest moment Arhanghelul Mihail, prin neguri unei erne grele.

— Amin! răspundea moștenitorii, pe când săracul nemețit în bordei, fără muncă, fără pâine, era chemat să-i facă cortejul înmormântării.

Un car acoperit de aur și coroane, tras de opt cai, o ducea la groapă; înalți funcționari, miniștri țineau capetele cordoanelor. — Inaltul cler, coruri, muzici și clopote, umpleau văzduhul cu sunetele lor de jale.

Singură clasa muncitoare, această roată

vecinică care macină ziua și noaptea, venea descoperită în urma tuturilor, cu întristarea zugerăvită în față.

— Era nobilă și mare, ziceau cei mari.

— Nu știm cum a fost, dar ne pare rău, ziceau săracii. Poate că în ceasul din urmă se va fi gîndit și la noi, și, aruncînd peste dânsa o mână de pămînt, îi ziseră: fie-ți țărîna ușoară!

Pe drumuri pustii, cu fața crăpată și singurîndă de ger, se întorceau bunii oameni acasă.

Copii lor vineți de frig, acoperiți de strente, tremurau într'un colț întunecos și rece al bordeiului, cerînd mămăligă mumei lor.

— Mamă ne e foame.

— Acum, acum, dragii mei copii. Tatăl vostru are să vă aducă. — Buna noastră stăpână se va fi gîndit și la noi. Dumnezeu s'o erte!

Cu omăt pe spate, cu fața brăzdată de osteneală și frig, el intra în bordeiul său.

— Tată, ne e foame! Ce ne-ai adus?

Fața lui se posomora, buzele începură să-i tremure, o lacrimă se rostogoli pe obrazul său fără ca să poată zice un cuvînt. — Mâna sa căută într'un mod automatic traista atîrnată de gât, din care scoase o bucată de mămăligă mucedă.

— Țineți, copii mei; este tot ce vă aduc. Sărăcia singură nu ne-a uitat!

Colonel G. Boteanu.

EMILE ZOLA

VISUL

(urmăre)

II

Dar Angelica, puțin câte puțin, fu curioasă să știe cam ce înfățișau acele gravuri. Cele două coloane strînse de text, a căror tipar rămăsese foarte negru pe hîrtia îngălbenită, o înspăimîntau, prin privescerea barbară a literelor gotice. Cu toate acestea, ea se obicinui cu ele, descifră aceste litere, înțelese prescurtările și subînțeleșurile, știu

să ghicească întortochierile și cuvintele învechite; și mai la urmă ceti curgător, încântată, ca și cum ar fi pătruns o taină, triumfătoare la fie-care nouă greutate biruita. Sub aceste sirguincioase întunecimi, o lume întreagă luminoasă se deștepta. Ea intra într'o măreție cerească. Cele câte-va cărți clasice ale ei, așa de seci și așa de reci, nu mai exista. Numai, Legenda o pasiona, o ținea aplecată pe densa, cu fruntea între mâini, absorbită cu totul, până a uita că mai trăește viața obicinuită, fără conștiință de timp, priivind cum se urcă, din fundul necunoscutului, marea strălucire a vișului.

Dumnezeu e milostiv, și mai întâi sunt sfinții și sfințele.

Ei se nasc predestinați, glasuri dau de știre sosirea lor, mumele lor au visuri strălucitoare. Toți sunt frumoși, puternici, biruitori. Lumină mari îi impresoră, chipul lor strălucește. Dominic are o stea în frunte. Ei citesc în inteligența oamenilor, repetă cu glas tare ceia ce gândește cine-va. Au darul proorociei, și prezicerile lor se îndeplinesc în tot-d'a-una. Numărul lor este nesfârșit, sunt între ei episcopi și călugări, fecioare și prostituate, cerșetori și seniori de viță regească, pustnici goi cari mănâncă rădăcini, bătrâni cu căprioare prin crăpăturile stâncelor. Istoria lor, a tuturor, este aceeași, ei cresc pentru Cristos, cred în el, nu vor să aducă jertfe zeilor neadevărați, sunt chinuți și mor plini de glorie. Persecuțiile obolesc pe împărați. Andrei, restignit pe cruce, ține predică în timp de două zile la două-zeci de mii de oameni. Convertitori cu grămada se fac, patru zeci de mii de oameni se botează d'o-dată.

Când mulțimile nu se leapadă de legea lor în fața minunilor, ele fug înspăimântate. Invinovătesc pe sfinți de magie, li se dă să deslege enigme pe care le descurcă, îi pun la intrecere cu doctori cari rămân muți. Indată ce îi aduc în capște pentru ca să facă jertfă, idolii sunt resturnați cu o suflare și se sfărâmă. O fecioară leagă cingătoarea de gâtul Venerei, care se face praf.

Pământul tremură, capiștea Diane se scufundă, lovită de trăsnet; și noroadele se rescoală, resboaielăuntrice izbucnesc.

Atunci, ades, călăii cer să se boteze, regeii îngenunchie la picioarele sfinților în sdrențe, cari s'au cununat cu sărăcia. Sabina fuge din casa părintească. Paula părăsește pe cei cinci copii ai seși și se lipsește de băi. Mortificări, posturi îi curăță. Nică grău, nică ulei. Germani presară cenușă pe bucate. Bernard nu mai face deosebire între mâncări, nu mai cunoaște de cât gustul apei curate. Agaton ține în gură o piatră trei ani de zile. Augustin se desnădăduște că a păcătuit, fiind c'a petrecut privind la un câine cum fuge.

Prosperitatea, sănătatea sunt disprețuite, bucuria începe o dată cu lipsele ce omoară trupul. Și ast fel triumfători, ei trăesc în grădini în care florile sunt astre, în care frunzele pomilor cântă. Ei stăpesc balaurii, ridică furtuni și le potolesc, sunt răpiți și ținuți d'asupra pământului. Femei văduve îngrijesc de trebuințele lor pe cât trăesc, priimesc în vis poruncă să 'i îngroape când mor. Și se întâmplă istorii minunate, așa de frumoase ca romanțele. Și după sute de ani, când li se deschid mormintele, ies din ele mirosuri suave.

Apoi, în fața sfinților, sunt draci, nenumărați draci. Ei sboară în prejurul nostru ca muștele și umple aerul cu mulțimea lor. Aerul e tot așa de plin cu draci și de duhuri necurate, ca și razele soarelui de atome. E o pulbere. Și lupta se încinge, vecinică. Tot de aceia sfinții sunt biruitori, și tot-d'auna ei trebuie să reînceapă biruința?

Cu cât gonesc pe draci, cu atât răsar mai mulți. În trupul unei singure femei, pe care o mântue Fortunat, s'a numărat șeșase mii șeșase sute șeșase-zeci și șeșase de draci. Ei se mișcă, vorbesc și strigă prin glasul apucaților. Intră în ei pe nas, pe urechi, pe gură, și ies cu răgete, dupe zile de luptă îngrozitoare. La fie-care respântie, un apucat se chinuește, un sfânt care trece se apucă la luptă. Vasile, pentru a scăpa pe un tiner, se bate corp la corp. O noapte întreagă

Macarie, culcat printre morminte, e atacat și se apără. Ingerii chiar, la capul morților, spre a avea sufletele lor, sunt nevoiți să facă bătae cu dracii. Alte ori se luptă prin asalturi de inteligență și de spirit. Rîd, caută să se păcălească, apostolul Petru și Simon fermecătorul se întrec în a face minuni. Satana, care, îmbracă toate formele, se travestește în femeie, merge până a se face să semene cu sfinții. Dar, îndată ce e biruit, se arată în toată urciunea lui: «O pisică neagră mai mare ca un câine, cu ochii mari lucioși, limba lungă până la buric, largă și sângerătoare, cu coada încovrigată și întoarsă în sus, arătându-și dosul din care ies păduchi scârboși.» El e singura preocupare și ura cea mare a tuturor. Aș frică de dînsul și l'iea în bătae de joc. Cu dînsul nimeni nu e cinstit.

În fond, cu tot aparatul îngrozitor al căldărilor lor, tot el e păcălit în tot-d'auna. Toate pacturile ce încheie, îi sunt luate înapoi cu sila sa cu viclenia. Femei slabe îl doboară, Margareta îi striveste capul cu piciorul, Iuliana îi plesnește pielea cu lovituri de lanț. În urma biruinței lui se disprețuiește răul, de vreme ce e neputincios, toți sunt siguri de bine, fiind că virtutea este suverană. E de ajuns să-ți faci cruce, dracul nu mai are nici o putere, urlă și se face nevăzut. Când o fecioară face semnul crucei, tot iadul se dărîmă.

(Va urma).

Tradus de D. Manolescu Sideri

CIOCOII VECHI ȘI NOVI

S A U

CE NAȘTE DIN PISICA ȘOARECÎ MĂNÂNCĂ

ROMAN ORIGINAL

de

Nicolae M. Philimon

(Urmare)

»Frați, boieri, neguțatori și opincari.

»Dumnezeiasca pronie milostivindu-se a-
cestei nenorocite patrii, m'a rădicat la vred-
nicia de Ispravnic al acestor două județe.

»Dumnezeu cel a tot puternic știe mai bine
»de cît voi toți, libovul 1) cel ferbinte ce
»arde în inima mea pentru fericirea voastră.
»Să știți dar cu hotărîre, fraților, că pe cît
»timp voi fi cu voi, nimeni nu va fi astu-
»prit cu o para mai mult peste cea ce ho-
»tărăște nezamul. Ludele și cele-l-alte ira-
»turi ale stăpînirei, de acum înainte se vor
»împlini de către oameni cinstiți și cu frica
»lui Dumnezeu; mituelile și mîncătoriile vor
»lipsi cu totul. Cei năpăstuiți să vie la mi-
»ne, și-și vor afla dreptatea, căci doresc ca
»razele fericirii să străbată până în borde-
»iul cel ticălos al opincarului. Amin, fie, fie.»

Coprinderea acestei proclamațiuni și mă
cu seamă acentul dramatic și gesturile rito-
ricești cu care o pronunțase Păturică, făcu
o mare întipărire între auditori, căci ei nu
cunoșteau încă adevăratul înțeles al procla-
mațiunilor.

Primele zile ale administrării lui Păturică,
fură consacrate în scoaterea amplexurilor ce-
lor vechi și orînduirea altora, cari să co-
respundă cu intențiunile sale. Între acești
noi ciocoi aleși de Păturică dupe chipul și
asemănarea sa, era și unul numit Neagu Ru-
pe-pele, om născut să fie calău, și care se
silea prin cruzimi ne mai auzite a nu-și strica
reputațiunea pronumelui său. Pe acesta îl
alese Păturică de împlinitor al tuturor jafu-
rilor ce făcea.

A descrie cu de amănuntul despoierile și
casnele ce suferea locuitorii de toate clasele,
de la acest monstru, ar fi o lucrare de care
pana noastră s'ar indigna. E de ajuns a spu-
ne numai că birul se împlinia de la sârma-
niș sătenii de câte trei și patru ori pe un
trimestru; taxidarii luaș întreită zeciuială
pentru oerit, erbărit, tutunărit și vinărit, și
când sătenii nu mai aveau cu ce să plăteas-
că, îi ungea cu păcură și îi lega de copaci
ca să-i înțepe viespele și țânțarii, apoi le
vindea dobitoacele și dupe ce îi sărăcea cu
desăvârșire, îi închidea în coșiare ca să nu
poată reclama la stăpînire.

Intr'o zi Dinu Păturică sta închis într'o o-

1). Dragostea sau amorul.

daie împreună cu Neagul Rupe-pele, și în cheia socotelele trimestriale. Suma adunată se ridica la o cifră de patru ori mai mare de ce s'ar fi convenit dupe lege.

— »Puținî bani Neagule, foarte puținî, zise ciocoiul; eu credeam să'mî aducî trei mîi pungi de bani.«

— »E! e! cocoane Dinule, mulțumește-te și pe atât.«

— »Și de ce așa, când am fi putut să strîngem mai mult?«

— »Dar bine cocoane Dinule, de unde eram să adun atâți bani?«

— »De la țărani, nerodule! să'î legî cot la cot și să le prăjești pepturile pe lângă foc, și veî vedea cum o să scoață la bani.«

— »Toate acestea le-am făcut, ba încă și mai multe: 'î am spânzurat cu capul în jos, le-am bătut țapuși de trestie pe sub unghii, le-am luat chiar vitele și lucrurile din case și le-am vîndut; ce voiești să mai fac?«

— »Ia spune-mî ce-ai făcut cu eele două sute de vaci care le cere Ipsilant?«

— »Am urmat poruncei ce'mî-ai dat: am luat opt-zece de slujitori cu mine, și în puterea gârbaciului și a trîntelelor, am strâns opt sute de vaci în loc de două sute.«

— »Bravo Neagule; și cu ce preț le-ai cumpărat, ia spune-mî?«

— »Câte lei trei de vită.«

— »Iar dupe acea, ce ai făcut?«

— »Am trimis două sute lui Ipsilant; iar pe cele-l-alte le-am vîndut iarăși țărănilor cu câte lei cincîspre zece una.«

— »Adu bani încoace, zise Păturică cu o lăcomie nedescrîptibilă.«

— »Neagu Rupe-pele începu să numere banii și Păturică să'î strîngă cu lăcomie; dar, tocmai pe când se allau amîndoi cu lichidarea acestei îngrozitoare hoții, oare cine bătî în ușa camerei cu multă violiță.

Păturică strânse banii în grabă; apoi zise:

— »Cine bate la ușa?«

— »Eu Cocoane.«

— »Și ce vrei, spune?«

— »Îți aduc o ștafetă de la Ipsilant.«

— »Ado'ncoace.«

— »Poftim cocoane, adaoase Năstase Arnăutul.

Ciocoiul deschise ușa și luă ștafeta din mîna lui Năstase Arnăutul, care devenise acum Polcovnic de județ, apoi citi ștafeta, și o trînti pe masă.

— »Se vede că nu sunt bune mujdelele din această ștafetă, zise Neagu Rupe-pele.«

— »Nici de cum, răspunse Păturică distrat. Imî cere două sute mil de lei.«

— »Dar bine abia sunt trei zile de când 'î am trîmis bani.«

— »Imî mai scrie că turcii au intrat în țară, și asta nu'mî place de loc.«

— »Și mie asemenea.«

— »Ia spune, Neagule, cum am face noi, să scîpăm aceste două sute mîi de lei din mîna lui Ipsilant?«

— »Să nu'î trimitem.«

— »Ba să'î trîmitem, dar să găsim vre un tîrtip, ca să'î luăm înapoi; ia caută tu un marafet, de, să te vîz?«

La aceste cuvinte, Neagu deveni palid; el înțelesese întunecoasa cugetare a lui Păturică, și, cu toată fierocitatea caracterului seu, se înspăimîntă.

— »Ai găsit mijlocul, Neagule?«

— »Da cocoane, Dinule.«

— »Ia să vedem?«

— »Pe de o parte numărăm banii în mîna trimisului și luăm teșcherea de mriimire, iar pe de alta, doi flăcăi îl așteaptă în pădure, 'îi dă... și...

— »Și ne aduce banii înapoi. Aferim, Neagule!«

Cît ținu acest regim de terorism ciocesc, nenorociții locuitorî din aceste două județe dederă jălbî neîncetat în contra tălhăriilor lui Păturică; dar aurul ciocoiului paralisă toate măsurile stăpînirii. În fine revoluțiunea căzu. Grigore Ghica Vodă se orîndui Domn, iar turcii se retraseră peste Dunăre.

Aceste schimbări politice îndemnară pe țărani a se scula cu mic cu mare și a se înfățișa cu jalbă la Domnie.

Era o privese jalnică pentru un om cu inimă a vedea pe nenorociții țărani în număr de patru cincî sute, îmbrăcați în trențe, desculți, veștezi la față, și cu ochii stinși de

sărăcie și alte suferințe; ba încă unii dintrînșii purtau pe corpul lor chiar semnele torturilor abia cicatrizate, iar cei de tot schilodiți erau transportați în care cu boi.

Ei intrară în București pe la opt ore de dimineață, tocmai pe când Domnitorul se afla în divan, și ca să atragă mai mult atențiunea publică, unul dintr'ênșii făcu un sul de rogojină, și dându-i foc la partea de sus, îl puse în cap, apoi scoțând jalba din sân, o puse în vârful unui proțap lung, și intră în curtea domnească.

Sgomotul ce produse această procesiune, mărită foarte mult prin mulțimea norodului atras de curiositatea lucrului, ajunsese până la auzul Domnului, carele eși în pridvorul palatului, și priimi jalba din proțap chiar cu mâna sa.

Domnul dete jalba marelui logofăt să o citească, și pe când acesta arăta cu voce tare toate nelegiuirile lui Păturică, el le constata pe figurile și în starea de miserie în care erau ajunși nenorociții jăluitorii. În fine, mânia lui ajungând până la indignare, strigă ca un leu:

— »Să vie 'ncoa Spătarul.«

Spătarul se presintă înaintea Domnitorului.

— »Archon Spătare, zise Ghica, să trămiți patru zeci de arnăuți la Bucov, ca să ridice pe acel nelegiuit Ispravnic, să'l pecetluească, și să'l bage în ocna părăsită. Iar dumniata Archon Logofăt, să vinzi toată starea aceluși tâlhar, și să despăgubești pe acești săraci.«

Țăranii auzind cele poruncite de Domn, ridicară mânilor spre cer și începură a striga: »să trăești întru mulți ani, măria ta! Dumnezeu să'ți răsplătească cu bine mila ce ai arătat cătră noi, nemernicii robi ai măriei tale.«

Domnitorul aruncă asupra lor o privire plină de amor părintesc și dupe ce îi încredință încă odată, că le va face dreptate, intră iarăși în divan.

CAPITOLUL XXXIII.

Oena Părăsită.

Intr'o dimineață din luna lui Mai, doi slujitori de județ străbăteau plaiul ce duce la o'na Telega, calări pe cai mici de muntă. Acești cai de și erau mai slabi de cât caii iesme ai lui Alesandru Dumas, aveau însă și ei calitățile lor, căci suiau fără osteneală cele mai repezi dealuri, și conduceau pe călăreți pe marginea celor mai adânci prăpăstii, fără a'i espune la cel mai mic pericol.

Unul dintre cei doi slujitori era june și purta la spate o flintă haiducească, iar la brâu avea două pistoale mari turcești; cel d'al doilea era mai înaintat în vîrstă; trăsurile feței sale pline de asprime, ochii săi sângeroși și sprincenele cele dese și zbircite arătau pe omul crud și gata a săvârși or ce nelegiuire. El avea o geantă cu scrisori atârnat de gît, și un cuțit mare arnăuțesc pus la brâu.

Era pe la opt ore ale dimineței; soarele sta înfipț cu mândrie pe bolta cea albastră a cerului, și arunca de acolo dulcea sa lumină asupra munților plini de zăpadă și a câmpiilor înverzite, iar razele lui străbătând prin norii de aburi, compuși din roua nopții, formau o mulțime de curcubee tricolore ce încântău privirea.

Cintisoii și petrușelul făceau să răsune colnicele prin vocea lor ascuțită dar plină de dulceață; ciocărlile se înălțau în aer întocmai ca niște mici bombe, apoi se opreau în loc și, batînd din aripă, umpleau aerul de melodioasele lor cântări. Prepelițele, aceste inocente și fricoase paseri, ce se nasc și mor în iarba livezilor și în frunzele cele dese ale dumbrăvilor, prin vocea lor monotonă, dar ritmică, părea că servă de regulator al cadențelor acestui concert divin.

În aceste momente, când natura întregă părea că înalță rugă de mulțumire către creatorul ei, cei doi slujitori de și dedați cu asemenea sublime spectacole, nu rămaseră nesimțitori la priveliștea ce-i înconjura. Ei se opriră pe loc și priviră în tăcere magnifica panoramă ce le absorbise simțirile, iar

mai în urmă unul din ei rupse tăcerea.

— «De multe ori am trecut prin plaiul acesta măi Badeo, dar nici o dată nu mi s'a părut atât de mândru ca stăzi: munții pare că înoată în pară de foc, paserile ciripesc cu mai multă dulceață de cât alte dați; chiar apele Doftanei par că dorm. Ce mândrețe!..»

— «Așa este, măi Vlade, toate sunt precum zici, dar eu nu simt nimic; mi-e inima închisă.»

— «Și de ce mă Badeo?»

— «De multe mare!»

— «Ți-o fi mâncat lupul vre-o vită, său te-o fi prădat zapciu?»

— Nu mi s'a întâmplat nici una din câte zici.»

— «Ce ai dar, de șezi așa bosumflat?»

— «Ia mă gândesc la bietul coconu Dinu, fostul nostru ispravnic, că sunt trei luni de când șeade închis la Ona părăsită.»

— «Lasă să șează, că prea era nemilostiv și hrăpitor; țipa județul în mâna lui ca broasca în gura șarpelui.»

— «Așa este mă, da de, e păcat și de dânsul.»

— «Păcat! dar bine ai uitat cum ardea și căsnia pe săraci? Nu ști zicătoarea românească: după faptă și răsplată?»

— «Ai dreptate, măi Vlade, a făcut în adevăr multe nelegiuiri, dar l'a pedepsit Dumnezeu de ajuns. Ți aduci aminte, când pleca cu cercetarea prin județ? ce mândru era mare! și cât de bine îi ședea călare pe bidiviul său cel roib și pintenog¹⁾! par'că era Făt-frumos din poveste. Ei bine mă Vlade, m'ăși prinde cu tine p'o vadră de vin, că, să'l vezi acum, nu l'ai cunoaște.»

— «Și de ce măi Badeo?»

— «L'a mâncat necazul și ocna părăsită.»

— »Ce spuți tu mă: se vede dar că este rău în ocna părăsită?»

— »Nevoie mare, măi Vlade! eu de-ăși fi ca Vodă, în loc de a osîndi pe tâlhari la ocna părăsită, le-ăși tăia mai bine capetele.»

— »Da de ce măi Badeo?»

¹⁾ Tăranii numesc bidiviul ori ce cal frumos și iute la fugă. Sensul încă cel adevărat al cuvântului însemnează: cal pitic de Arabia.

— »Fentru că este de o mie de ori mai bine să omori pe om dintr'o lovitură, de cât să'l ucizi cu încetul. Am văzut pe Radu haiducul pe care l'a băgat Caragea în ocna părăsită; era știu colea voinic din patru-zeci, rupea peatra în mână: dar după ce a șezut numai șeaze luni în ocna părăsită, nu l'am mai cunoscut: îi crescuse barba de trei coți, ochii luciau ca de strigoii, surzise și ologise.»

(Va urma).

CORRESPONDENȚA NOASTRĂ

D-nei S. G. — *Sinaia.* Se va publica într'un număr viitor.

D-lui W. Al. — *Obedeni.* S'a primit cu rectificările făcute. La prima ocaziune se va publica. Trimiteți și alt-ceva.

D-lor Abonați — în *Tără.* Luându-se dispozițiunea a se introduce în „Revista Literară” o rubrică în care să se înregistreze or ce informațiuni privitoare la mișcarea culturală din toată țara, rugăm pe amicii și abonații noștri din districte, a ne comunica tot ce poate privi această rubrică, cum de exemplu: înființări de societăți artistice și literare, țineri de conferințe, aparițiuni de cărți noi, formări de biblioteci publice, inițiative cu scop folositor instrucțiunii, donațiuni făcute instituțiilor de cultură și numele donatorilor etc. etc.

RECREATII

Dislegarea Problemei din No. 26.

	1-iul	2-lea	3-lea	
Butoaie pline.	3	3	1	= 7
» pe jumătate.	1	3	5	= 7
» goale	3	3	1	= 7

Din 210 deslegători, au trimis soluțiunea adevărată d-nii: I. T. Gutuleanu, — Alexis I. Corlățeanu, I. Rădulescu, — N. T. Negulescu, — St. M. Smedeanu, — Suțu Alexandru, — Virgiliu C. Benișache, — Ștefan Dărzescu, — Ioan Ionescu, — G. Georgeșcu, — Petre P. Ignăteanu, — Locot. Ivanović, — Ștefan Nicolau, — Sub Lt. Ionescu, Radu Struțeanu, — D-ra Margareta Alexandrescu, — D-ra Cecilia Gorănescu, — D-na Sultana Grozea, — D-rele Marie N. Stroescu și Dida Stroescu și N. Savva.

PREMIUL a fost câștigat de d. Virgiliu C. Benișache din Galați.

RECREATOR.

Înștiințare

Din cauza sărbătorilor, tipografia nelucrând mai multe zile, numărul de Duminica viitoare nu va apărea. Primul număr al anului 1889, va apărea Duminică la 8 Ianuarie, și „Revista Literară”, cu îmbunătățirile ce i se vor aduce, va continua să apară în fiecare săptămână ca și până acum.